

Ανεπτυγμένο Εκπαιδευτικό Σενάριο

CC BY-NC-SA

Συγγραφέας: Γιώργος Κολοκοτρώνης

Υποστηρικτές: Μαρία Γεωργίου, Δέσποινα Νικολάου-Μύαρη, Παναγιώτα Χριστοφόρου

Σχολείο: Γυμνάσιο Αγλαντζιάς

Γλώσσα: Ελληνικά

Περιεχόμενα

1. Τίτλος εκπαιδευτικού σεναρίου/ σύντομη περιγραφή	2
3. Θεματικές ενότητες	2
4. Είδος διαδικτυακής ραδιοφωνικής παραγωγής	2
5. Διάρκεια	2
6. Σκοπός	2
7. Στόχοι.....	2
a. Στόχοι γνωστικού αντικειμένου	2
b. Στόχοι ψηφιακών δεξιοτήτων	3
c. Στόχοι κομβικών δεξιοτήτων	3
8. Σχέση με τη σχολική διδακτέα ύλη	3
9. Προαπετούμενα/ Προηγούμενες δεξιότητες και γνώσεις	3
10. Σύντομη περιγραφή	4
11. Αξιολόγηση/αναστοχασμός	4
12. Τεχνική υποδομή.....	4
13. Οργάνωση αίθουσας διδασκαλίας	5
14. Περιγραφή δραστηριοτήτων:.....	5
Δραστηριότητες 1-3:	5
Δραστηριότητες 4-10:	6
15. Υλικό και πηγές.....	7
16. Παραγόμενα	7

1. Τίτλος εκπαιδευτικού σεναρίου/ σύντομη περιγραφή

Μουσικό αφιέρωμα «Η Εφηβεία μέσα από τη μουσική» στηριγμένο στην ενότητα του μαθήματος των Νέων Ελληνικών, Γ΄ Γυμνασίου «Λογοτεχνία και Εφηβεία».

2. Επίπεδο εκπαίδευσης/ ηλικιακή ομάδα μαθητών

Το παρόν σενάριο μπορεί να αξιοποιηθεί από μαθητές της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και συγκεκριμένα στην Τρίτη Γυμνασίου, αλλά μπορεί να προσαρμοστεί και στις τάξεις του Λυκείου, διότι η εφηβεία ως θέμα αφορά και τους μαθητές/τριες μεγαλύτερων τάξεων. Οι διδακτικοί στόχοι μπορούν εύκολα να αναπροσαρμοστούν ανάλογα με την ηλικία των μαθητών/τριών.

3. Θεματικές ενότητες

Λογοτεχνία (πεζογραφία – ποίηση), Γλώσσα (προφορικός – ραδιοφωνικός λόγος και γραπτή έκφραση), ΤΠΕ, Μουσική.

4. Είδος διαδικτυακής ραδιοφωνικής παραγωγής

Ηχογραφημένη μουσική εκπομπή με σχολιασμό τραγουδιών σχετικών με το θέμα.

5. Διάρκεια

Το εκπαιδευτικό διδακτικό σενάριο υλοποιείται σε δέκα (10) διδακτικές ώρες. Η παρουσίαση της Ενότητας «Λογοτεχνία και Εφηβεία» μπορεί να επιτευχθεί με οποιαδήποτε άλλα σχετικά κείμενα (λιγότερα ή περισσότερα) που θα επιλέξει ο διδάσκων/η διδάσκουσα ανάλογα με τον διδακτικό χρόνο που έχει στη διάθεσή του/της.

6. Σκοπός

Οι μαθητές/τριες να διεισδύσουν στον κόσμο του εφήβου και στα θέματα που αφορούν στην κρίση της εφηβείας. Ταυτόχρονα να αναλάβουν διάφορες δραστηριότητες (συγγραφή κειμένων, επιλογή τραγουδιών, ηχογράφηση κτλ) ώστε να συμμετέχουν στο ραδιοφωνικό αφιέρωμα που θα δημιουργήσουν, το οποίο θα μεταδίδεται από το διαδικτυακό μαθητικό ραδιόφωνο του προγράμματος Nestor.

7. Στόχοι

α. Στόχοι γνωστικού αντικείμενου

- Διείσδυση στον κόσμο του εφήβου: οι σχέσεις με τον «άλλο» και με τον εαυτό, ενδοοικογενειακές σχέσεις, αποκλίνουσα συμπεριφορά, κρίση της εφηβείας και συγκρότηση ταυτότητας.
- Παρουσίαση του αξιακού συστήματος μεγαλύτερων/νεότερων με έμφαση στις διαφορετικές ιεραρχίες και προτεραιότητες (χάσμα γενεών).
- Ανάπτυξη συνείδησης ενεργού, δημοκρατικού πολίτη.
- Ανάπτυξη αισθητικού κριτηρίου και συνδυαστικής κριτικής σκέψης (σύγκριση λογοτεχνικών κειμένων με άλλες μορφές καλλιτεχνικής έκφρασης- μουσική).
- Άσκηση στη δημιουργική γραφή και αξιολόγηση αισθητικού αποτελέσματος με συγκεκριμένα κριτήρια.

- Στόχοι λογοτεχνικού γραμματισμού: είδη αφηγηματικής πεζογραφίας (μυθιστόρημα, διήγημα), μοντέρνα ποίηση, ποιητικό υποκείμενο, τύπος αφηγητή/αφήγησης, εστίαση.
- Υλοποίηση άλλων παράλληλων στόχων που αναφέρονται στις σελίδες 5-12 του αναλυτικού προγράμματος της Λογοτεχνίας (Δείκτες επιτυχίας/επάρκειας).

β. Στόχοι ψηφιακών δεξιοτήτων

- Να προσεγγίσουν τις ΤΠΕ ως εργαλεία και πηγές μάθησης: αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο.
- Να ηχογραφήσουν τα κείμενά τους και να επεξεργαστούν αρχεία ήχου με πρόγραμμα ηχογράφησης (Audacity/sony vegas).
- Να επιλέγουν τα κατάλληλα τραγούδια τα οποία είναι σχετικά με το γενικό θέμα της ραδιοφωνικής εκπομπής.
- Να μάθουν τις βασικές αρχές παραγωγής μιας ραδιοφωνικής διαδικτυακής εκπομπής.

γ. Στόχοι κομβικών δεξιοτήτων

- Να αναπτύξουν τις ικανότητες συνεργασίας και αλληλεπίδρασης για την επίτευξη των γνωστικών στόχων.
- Να αναπτύξουν την κριτική τους ικανότητα και τη δημιουργική τους σκέψη.
- Να εκφραστούν συναισθηματικά μέσα από τη διαδικασία της ηχογράφησης και των μουσικών επιλογών.

8. Σχέση με τη σχολική διδακτέα ύλη

Το προτεινόμενο σενάριο εντάσσεται στο Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών κυρίως της Γλώσσας/Λογοτεχνίας και δευτερευόντως της Μουσικής, και της Πληροφορικής.

Γλώσσα/Λογοτεχνία: παραγωγή γραπτού και προφορικού λόγου, λογοτεχνικός γραμματισμός, καλλιέργεια της κριτικής ικανότητας και δημιουργικής σκέψης, εξάσκηση επικοινωνιακών δεξιοτήτων έναντι ακροατηρίου μαθητών, καθώς και στην παιδαγωγική αξιοποίηση του διαδικτύου (διαχείριση της πληροφορίας: εντοπισμός στίχων και τραγουδιών σχετικών με το θέμα και αξιοποίησή τους, ανάρτηση ηχογραφημένης εκπομπής σε ιστολόγιο).

Μουσική: οι μαθητές επιλέγουν τα κατάλληλα μουσικά ακούσματα για τις εκπομπές.

Πληροφορική: αναζήτηση τραγουδιών και στίχων στο διαδίκτυο, downloading, μετατροπή βίντεο από το Youtube σε mp3, ηχογράφηση και επεξεργασία ήχου.

9. Προαπαιτούμενα/ Προηγούμενες δεξιότητες και γνώσεις

Οι μαθητές να εργάζονται ομαδοσυνεργατικά, να είναι εξοικειωμένοι με τη χρήση Νέων Τεχνολογιών, με τη χρήση του υπολογιστή ως εργαλείο μάθησης και συγκεκριμένα για την αναζήτηση πληροφοριών από πηγές στο διαδίκτυο. Να επισκέπτονται ιστοσελίδες που μετατρέπουν βίντεο από το Youtube σε mp3, να εργαστούν σε προγράμματα ηχογράφησης (Audacity/Sony Vegas).

10. Σύντομη περιγραφή

Οι κυριότερες νέες γνώσεις αυτής της ενότητας αφορούν την ικανότητα των μαθητών να κατανοούν και να παράγουν λόγο, γραπτό και προφορικό (επικοινωνιακό ραδιοφωνικό). Επίσης, επιδιώκεται να ασκηθούν στην επικοινωνία, να εκφωνούν με το κατάλληλο ύφος και να επικοινωνούν δημιουργικά με άλλους μαθητές στα πλαίσια της διαδικασίας σχεδιασμού και παραγωγής της εκπομπής. Η συνεργατική εργασία, η ανταλλαγή εμπειριών σχετικά με τη γνώση, η ανάπτυξη ιδεών, η ανακάλυψη της γνώσης, η άσκηση στην κριτική επεξεργασία δεδομένων από συναντήσεις με ειδικούς, η ικανότητα λήψης αποφάσεων χρησιμοποιούνται ως τεχνικές και εμπειριστατωμένα αξιοποιούνται στην εκπαιδευτική διαδικασία στα πλαίσια του σχεδίου εργασίας.

Αρχικά κρίνεται απαραίτητο να διερευνηθούν οι απόψεις των μαθητών/τριών γύρω από το θέμα της εφηβείας. Μέσα από την τεχνική του καταγισμού ιδεών ενδέχεται να προκύψουν οι θεματικές που τους ενδιαφέρουν ή τους προβληματίζουν περισσότερο. Στη σχολική τάξη γίνεται η παρουσίαση και η ανάλυση των λογοτεχνικών κειμένων καθώς και η συγγραφή παραγράφων σχετικών με τις διάφορες παραμέτρους της εφηβείας. Παρέχονται κίνητρα στους μαθητές/τριες ούτως ώστε να αναζητήσουν τραγούδια σχετικά με το θέμα και να παραγάγουν γραπτό λόγο. Στο επόμενο στάδιο οι μαθητές/τριες καλούνται να μετατρέψουν τα κείμενά τους σε προσχεδιασμένο προφορικό-ραδιοφωνικό λόγο.

Στο στάδιο παραγωγής της εκπομπής αναλαμβάνουν ρόλους (μοντέρ, ηχολήπτης, εκφωνητής κτλ), αποφασίζουν τη δομή της εκπομπής, τη σειρά μετάδοσης των τραγουδιών, εξασκούνται στη χρήση προγραμμάτων ηχολήψιας και μοντάζ και στην εκφώνηση ραδιοφωνικού λόγου.

11. Αξιολόγηση/αναστοχασμός

Η αξιολόγηση της εργασίας των μαθητών γίνεται από τους μαθητές και τον εκπαιδευτικό ως προς την επιτυχία των σκοπών και των στόχων, τον τρόπο λειτουργίας της ομάδας σε συνεργατικά πλαίσια και την έκφραση των συναισθημάτων τους (ικανοποίηση, δυσκολία, ψυχαγωγία) κατά τη διάρκεια του εκπαιδευτικού σεναρίου.

Η αξιολόγηση της εργασίας των μαθητών έχει τριπλή μορφή: αρχική, διαμορφωτική και τελική.

A. Αρχική: ανιχνεύεται η πρότερη γνώση, συναισθήματα και απόψεις των μαθητών γύρω από το θέμα της εφηβείας και τις παραμέτρους που την αφορούν.

B. Διαμορφωτική: γίνεται κατά τη διάρκεια των περιόδων επεξεργασίας των λογοτεχνικών κειμένων μέσω της παρουσίασης στην ολομέλεια των τραγουδιών αλλά και του γραπτού λόγου των μαθητών που παραγάγουν σε σχέση με τα τραγούδια. Οι μαθητές επανέρχονται προκειμένου να συμπληρώσουν και να διορθώσουν τα γραπτά τους. Επίσης, η άμεση ακρόαση και η κριτική των μαθητών/ακροατών συμβάλλει, ώστε να διορθώσουν τον γραπτό και ακολούθως τον προφορικό τους λόγο πριν την ηχογράφηση.

Γ. Τελική: ανακεφαλαιωτική και ανατροφοδοτική διαδικασία προκειμένου να εκτιμηθεί ο βαθμός επίτευξης των στόχων. Στο τέλος γίνεται συζήτηση για το τι τους άρεσε, τι όχι, τι τους δυσκόλεψε, τι άλλο θα ήθελαν (αναστοχασμός εκπαιδευτικού-μαθητών για τη μαθησιακή διαδικασία). Σε αυτό βοηθάει και ένα ερωτηματολόγιο με κλειστού και ανοιχτού τύπου ερωτήσεις, ώστε οι μαθητές να αποτυπώσουν τις απόψεις τους.

12. Τεχνική υποδομή

Το σενάριο υλοποιείται σε απλή σχολική αίθουσα κατά τη διάρκεια της μελέτης των λογοτεχνικών κειμένων. Στο δεύτερο στάδιο απαιτείται αίθουσα με φορητό εργαστήριο ή σε εργαστήριο Η/Υ. Οι υπολογιστές να έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο και να είναι ενημερωμένοι με διάφορα λογισμικά γενικής χρήσης [ανοιχτά έγγραφα επεξεργασίας κειμένου, πρόγραμμα ηχογράφησης Audacity. Η αίθουσα να είναι εξοπλισμένη με φορητούς υπολογιστές, εκτυπωτή και βιντεοπροβολέα, μικρόφωνο και ηχεία.

13. Οργάνωση αίθουσας διδασκαλίας

Η οργάνωση της τάξης έχει τρεις βασικές μορφές:

- εργασία κατά ομάδες (αναζήτηση πληροφοριών και σύνθεση περιεχομένου)
- εργασία με το σύνολο της τάξης - ολομέλεια (ηχογράφηση)
- Ατομική ή συνεταιριστική εργασία (συγγραφή παραγράφων)

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι να συντονίζει και να εμπυχώνει τις ομάδες. Καθοδηγεί, όποτε αυτό είναι αναγκαίο, παρεμβαίνει ως βοηθός της ομάδας, όταν οι μαθητές το ζητούν και λειτουργεί υποστηρικτικά στη μαθησιακή διαδικασία. Ο εκπαιδευτικός προετοιμάζει και μελετά τις ιστοσελίδες που θα διερευνούν οι μαθητές, σχεδιάζει τα φύλλα εργασίας που αφορούν στην ανάλυση και παρουσίαση των λογοτεχνικών κειμένων και φροντίζει για τη σωστή και εύρυθμη λειτουργία της τάξης και του εργαστηρίου.

14. Περιγραφή δραστηριοτήτων:

Δραστηριότητα 1:

Καταιγισμός Ιδεών- Αρχική αξιολόγηση των θεμάτων της εφηβείας που ενδιαφέρουν ή προβληματίζουν περισσότερο τους μαθητές/τριες.

Δραστηριότητα 2:

Μέσα από τα πέντε επιλεγμένα κείμενα οι μαθητές/τριες έρχονται σε επαφή με τις παραμέτρους που αφορούν την εφηβεία.

Ο τρόπος διδασκαλίας των κειμένων αυτών επαφίεται στην ευχέρεια του/της διδάσκοντος/ουσας.

(οι περίοδοι διδασκαλίας των κειμένων καθορίζονται από το αναλυτικό πρόγραμμα και τους, κατά σχολείο, προγραμματισμούς των φιλολόγων)

Δραστηριότητα 3:

Δημιουργική γραφή με αφορμή τα λογοτεχνικά κείμενα. Στη δραστηριότητα αυτή γίνεται η γραπτή «εξομολόγηση» των μαθητών/τριών στις παραμέτρους που αφορούν τη φιλία, τον έρωτα, τις σχέσεις με τους γονείς τους και τις αξίες της ζωής.

Δραστηριότητα 4:

Παράλληλα αναζητούν στο www.youtube.com τραγούδια με θέμα την εφηβεία, και χρησιμοποιώντας την ιστοσελίδα <http://www.youtube-mp3.org/gr> για τη μετατροπή των βίντεο σε ήχο κάνουν λήψη αρχείων. Δημιουργία καταλόγου 12 τραγουδιών σχετικών με τις καθορισμένες θεματικές περιοχές (Εφηβεία).

Δραστηριότητα 5:

Επιμόρφωση στην παραγωγή θεματικών μουσικών εκπομπών με τη μουσικό παραγωγό Μαριάννα Γαλίδη. Οι μαθητές κατά τη διάρκεια της συζήτησης, υποβάλλουν ερωτήσεις και κρατούν σημειώσεις.

Δραστηριότητα 6:

Παραγωγή επικοινωνιακού, ραδιοφωνικού λόγου σχετικού με το περιεχόμενο των τραγουδιών.

Παράλληλα πραγματοποιείται διόρθωση από τους συμμαθητές (peer review) στο έγγραφο με το κείμενο της εκπομπής και συνολικά η εργασία εποπτεύεται από τον εκπαιδευτικό.

Δραστηριότητα 7:

“Δημιουργία εκπομπής”

Χρησιμοποιώντας το λογισμικό Sony Vegas η ηχογράφηση ξεκινά με τους διαλόγους και τα κείμενα των μαθητών που έχουν μπροστά τους. Εισάγουμε τα μουσικά κομμάτια που ταιριάζουν και κάνουν απαραίτητες προσφωνήσεις, αποφωνήσεις και επεξεργασία του αρχείου. Στη συνέχεια, εξάγουν το αρχείο ως mp3. Η εκπομπή είναι διάρκειας 52 λεπτών. Στην περίπτωση μας υπήρχε μαθητής πολύ εξοικειωμένος με το λογισμικό ηχογράφησης και μοντάζ. Σε αντίθετη περίπτωση θα πρέπει να παρουσιαστεί στην τάξη αντίστοιχο λογισμικό (Audacity) με εμπλοκή συναδέλφου της Πληροφορικής.

Δραστηριότητα 8:

“Πρώθηση της εκπομπής”

Οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες:

Ανά ομάδες: Γράφουν ένα κείμενο - πρόσκληση σε άλλα σχολεία, κοινωνικά δίκτυα, για τη μετάδοση της εκπομπής, σχεδιάζουν ένα έξυπνο λογότυπο για την προώθηση της συνεργασίας και για το κάλεσμα και άλλων σχολείων. Στη συνέχεια, δημοσιεύουν στην Κοινότητα του European School Radio την ανάρτηση και, τέλος, αναλαμβάνουν την ώρα μετάδοσης.

Δραστηριότητα 9:

“Μετάδοση εκπομπής- ακρόαση”

Είναι η ώρα της μετάδοσης της εκπομπής και παράλληλα επικοινωνία με ακροατές μέσω του chat του European School Radio.

Δραστηριότητα 10:

“Αναστοχασμός”

Οι μαθητές ακούνε προσεκτικά την εκπομπή που δημιούργησαν και συζητούν στην ολομέλεια τις εντυπώσεις τους αλλά και βελτιώσεις που επιδέχεται. Με καθοδηγούμενες ερωτήσεις ο εκπαιδευτικός εκμαιεύει από τους μαθητές το παιδαγωγικό όφελος όλης αυτής της διαδικασίας. Στη συνέχεια, απαντούν ατομικά σε ένα έντυπο τελικής αξιολόγησης για την εκπομπή.

15. Υλικό και πηγές

ΠΗΓΕΣ

1. Λογοτεχνικά κείμενα:

- α. Ο προφήτης, Χαλίλ Γκιμπράν
- β. Μάτια μέσα στη νύχτα (απόσπασμα), Έρση Σωτηροπούλου
- γ. Ο γιος του θυρωρού (απόσπασμα), Μένης Κουμανταρέας
- δ. Έμιλυ Μπρόγκαν (απόσπασμα), Μέλβιν Μπέρτζες
- ε. Ντέμιαν (απόσπασμα), Έρμαν Έσσε

Σημείωση: Η παρουσίαση της Ενότητας «Λογοτεχνία και Εφηβεία» μπορεί να επιτευχθεί με οποιαδήποτε άλλα σχετικά κείμενα (λιγότερα ή περισσότερα) επιλέξει ο διδάσκων/η διδάσκουσα.

2. Προετοιμασία ηχογραφήσεων

- <https://sites.google.com/site/esrhelph/home/6-proetoimaste-tis-ekpompes-sas>
- <https://sites.google.com/site/esrhelph/home/6-a1-echographeste-tis-ekpompes-me-ten-omada-sas>
- <https://sites.google.com/site/esrhelph/odegos-echographeseon>

3. Προετοιμασία επιμορφωτικής συνάντησης/συνέντευξης με τη μουσικό παραγωγό Μαριάννα Γαλίδη

- <https://sites.google.com/site/esrhelph/kanones-poiotikon-ekpompon/synenteuxe-sto-radiophono>
- <https://sites.google.com/site/esrhelph/kanones-poiotikon-ekpompon>

4. Έντυπο τελικής αξιολόγησης

Ερωτηματολόγιο: <https://drive.google.com/drive/folders/0B27X0XTdGRoNU0J6a3R6VTg3R28>

16. Παραγόμενα

1. Η ΕΚΠΟΜΠΗ: <https://drive.google.com/drive/folders/0B27X0XTdGRoNU0J6a3R6VTg3R28>

2. ΔΟΜΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗΣ ΕΚΠΟΜΠΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΜΑΓΝΗΤΟΦΩΝΗΣΗ:

- Ελληνικά: <https://drive.google.com/drive/folders/0B27X0XTdGRoNU0J6a3R6VTg3R28>
- Αγγλικά: <https://drive.google.com/drive/folders/0B27X0XTdGRoNU0J6a3R6VTg3R28>